Μια ξεχασμένη επέτειος

Τον Οκτώβριο η πόλη μας γιορτάζει την **Απελευθέρωσή** της από τους **Τούρκους** κατά τη διάρκεια του **Α Βαλκανικού Πολέμου** στις **26 Οκτωβρίου του 1912**, ανήμερα του Αγίου Δημητρίου αλλά και την **Απελευθέρωσή της από τους Ναζί στις 30 Οκτωβρίου του 1944** με το τέλος του **Β Παγκόσμιου Πολέμου.**

Για πρώτη φορά φέτος, ύστερα από 72 χρόνια η Θεσσαλονίκη θα γιορτάσει επισήμως την απελευθέρωσή της από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής. Ο δήμος έχει προγραμματίσει σειρά εκδηλώσεων για τις 30 Οκτωβρίου, ημέρα που μπήκαν στην πόλη οι απελευθερωτικές δυνάμεις του ΕΛΑΣ. Έτσι κι εμείς αποφασίσαμε να δώσουμε κάποια ιστορικά στοιχεία για την επέτειο.

Περισσότερες λεπτομέρειες για το εορτασμό μπορείτε να βρείτε εδώ [1].

Στις 6 Ιουνίου 1944 ισχυρές συμμαχικές δυνάμεις υπό την ηγεσία του Αμερικανού στρατηγού Αϊζενχάουερ πραγματοποιούν μια από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του Β Παγκόσμιου πολέμου, την απόβαση στις ακτές της Νορμανδίας που αποτελεί την αρχή του τέλους της Ναζιστικής Γερμανίας. Οι σύμμαχοι απελευθερώνουν τη Γαλλία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία ενώ στα ανατολικά έχει ξεκινήσει από τον Ιούνιο του 1944 η μεγάλη σοβιετική αντεπίθεση. Τα γερμανικά στρατεύματα των Βαλκανίων και της Κεντρικής Ευρώπης άρχισαν να υποχωρούν.

Από τον Σεπτέμβρη του 1944 ήταν φανερό ότι οι γερμανικές δυνάμεις θα αποχωρούσαν και από την Ελλάδα. Ήδη από το καλοκαίρι οι Γερμανοί διεξήγαγαν στα βουνά γύρω από τη Θεσσαλονίκη τις τελευταίες μεγάλες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ενάντια στον ΕΛΑΣ, με στόχο την απελευθέρωση των βασικών συγκοινωνιακών δικτύων, που θα διευκόλυνε την ασφαλή αποχώρηση των στρατευμάτων τους. Το ίδιο διάστημα, στα γραφεία των γερμανικών επιτελείων φτάνουν οι πρώτες διαταγές για τη σταδιακή εκκένωση του ελληνικού χώρου από τις υπηρεσίες και τις μονάδες που δεν θεωρούνταν πρώτης γραμμής.

Στο μεταξύ οι δυνάμεις του Εθνικού Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού απελευθερώνουν τις γύρω περιοχές καθώς και τους συνοικισμούς της πόλης της Θεσσαλονίκης. Το πρόβλημα δημιουργήθηκε στις Δυτικές περιοχές της απ΄όπου θα αποχωρούσαν τα γερμανικά στρατεύματα και τα οποία εγκλωβίστηκαν από το ΕΛΑΣ. Γι΄αυτό το λόγο οι Γερμανοί άρχισαν τις διαπραγματεύσεις με τις ελληνικές δυνάμεις. Ο ΕΛΑΣ απορρίπτει τις απαιτήσεις των Γερμανών κι αυτοί απειλούν με

ανατινάξεις καθώς έχουν παγιδεύσει με εκρηκτικά την Ηλεκτρική Εταιρεία, τη Δεξαμενή, τον Λευκό Πύργο κι άλλα σημεία της πόλης. Οι ελληνικές δυνάμεις εντοπίζουν τα εκρηκτικά, σταματούν έγκαιρα τις ανατινάξεις και οι γερμανικές δυνάμεις παραδίδονται. Οι αιχμάλωτοι οδηγούνται στην Κομαντατούρ που εδρεύει στη Λεωφόρο Νίκης και η Θεσσαλονίκη στις 30 Οκτωβρίου είναι πια ελεύθερη. Ο κόσμος πανηγυρίζει.

Ο λογοτέχνης **Γιώργος Ιωάννου** έχει αφήσει μια ολοζώντανη περιγραφή αυτών των σκηνών που τις έζησε από πρώτο χέρι: «Από την οδό Αγίας Σοφίας κατέβαιναν σαρώνοντας τις γειτονιές τα παιδιά του Κουλέ Καφέ, του Αγίου Παύλου, της Ακρόπολης, της Κασσάνδρου. Το Τσινάρι, Εσκί-Ντελίκ, Προφήτης Ηλίας, Διοικητήριο κατέβαιναν τη Βενιζέλου.. Από το Βαρδάρι πάλι ερχόταν ξυπόλυτη, ρακένδυτη, πειναλέα, σπαρταρώντας από ενθουσιασμό, η Ραμόνα, η Επτάλοφος, ο Παλιός Σταθμός, η Νεάπολη, η Σταυρούπολη, ενώ αντίθετα από τα ανατολικά κατέφθαναν μέσα στη σκόνη και τον αλαλαγμό με τρομπέτες, παντιέρες, λάβαρα και χωνιά η Τούμπα, η Αγία Φωτεινή, η Ευαγγελίστρια, η Τριανδρία, ακόμη και η μακρινή Καλαμαριά… Μια καθυστερημένη διαδήλωση πλησίαζε από τα βάθη της Εγνατίας, το ανταριασμένο Βαρδάρι. Θά ‘ταν καμιά διακοσαριά σκελετωμένοι και κουρελήδες. Έμοιαζαν κρατούμενοι από το στρατόπεδο του Παύλου Μελά. Κραύγαζαν ξέφρενα, φανατικά, κουνούσαν τη γροθιά με τόση ορμή που νόμιζες πως θα τους φύγει προς τον ουρανό το χέρι. Τεράστιες παντιέρες, ολοκόκκινες καμωμένες από αλεξίπτωτα γερμανικά χάιδευαν τα κουρεμένα κεφάλια».

Βιβλιογραφία: .Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ Γυμνασίου Ε.Λούβη-Δ.Ξιφαρὰς

Δικτυογραφία:

1. https://www.alfavita.gr/apopsin/thessaloniki-30-oktovri-1944-i-apagoreymeni- apeleytherosi [2]
2. Κίνηση απελάστε τον ρατσισμό [3]

Σχετικές φωτογραφίες από το site https://xyzcontagion.wordpress.com/ [4]

Φωτογραφικά ντοκουμέντα του **Jean Lieberg** (καθηγητής και τελωνειακός επιθεωρητής, 1897-1985), του Σουηδού εκπροσώπου της **‘Ελληνικής Επιτροπής’ του Ερυθρού Σταυρού** και διευθυντή των γραφείων του στην κατοχική Θεσσαλονίκη, από τον Μάιο μέχρι τον Δεκέμβριο του 1944. Προέρχονται από το βιβλίο ‘Θεσσαλονίκη 1944. Τα φωτογραφικά ντοκουμέντα του Jean Lieberg’ (Φωτογράφιση: Jean Lieberg, Επιμέλεια: Mats Lieberg & Ευάγγελος Χεκίμογλου), εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1999, 139 σελ., [5]ISBN 960-12-0758-9 [6]

??????? ??????????? ??? ??? ???????????? ??? ???????????? ??? ?? ????????? ??????, 30 ????????? 1944 **[7]**

by admin on Sa, 29/10/2016 - 20:58

Quell-URL:http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=de/node/680

Links
[1] http://www.ert.gr/564708-2/ [2] https://www.alfavita.gr/apopsin/thessaloniki-30-oktovri-1944-i-apagoreymeni-%20%20%20apeleytherosi [3] http://www.kar.org.gr/2014/10/30/30-%CE%BF%CE%BA%CF%84%CF%8E%CE%B2%CF%81%CE%B7-1944-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%B8%CE%AD%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%83%CE

%B1%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%82/ [4] https://xyzcontagion.wordpress.com/ [5] https://xyzcontagion.wordpress.com/2016/10/17/jean-lieberg-photos-1944-thessaloniki-liberation/ [6] http://www.biblionet.gr/book/17050/ [7] https://xyzcontagion.wordpress.com/2012/10/30/spanies-foto-uessaloniki-apelef8erosi/